

عنوان مقاله:

طبقه بندی خطر فرسایش با استفاده از مدل کیفی فارگاس در زیرحوضه چهل گزی استان کردستان

محل انتشار:

فصلنامه مدیریت جامع حوزه های آبخیز، دوره 3، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

سید پدram نیوا - دانشجوی دکتری علوم و مهندسی آبخیز، دانشکده مرتع و آبخیزداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ایران.

مانده پریچهره - دانشجوی دکتری علوم خاک، دانشکده علوم زراعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ساری، ایران.

خلاصه مقاله:

فرسایش خاک در ایران به دلیل تخریب منابع طبیعی در سال های اخیر تشدید شده و تغییرات کاربری اراضی نقش بسزایی در این فرآیند داشته است. حال آن که تاکنون رویکردهای پیشگیرانه مبتنی بر ارزیابی خطر فرسایش خاک برای اتخاذ تدابیر صحیح مدیریتی کم تر مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به موارد فوق الذکر، شناسایی مناطق مستعد فرسایش و تولید رسوب در زیرحوضه های داخلی ایران که به از بین رفتن هزاران تن خاک حاصلخیز در هر سال منجر می شود؛ امری ضروری است. از این رو، پژوهش حاضر با هدف بررسی خطر و شناخت مناطق حساس به فرسایش خاک در زیرحوضه چهل گزی استان کردستان با استفاده از مدل فارگاس انجام شده است. مدل فارگاس تنها دو عامل فرسایش پذیری نوع سنگ و تراکم زهکشی را در هر واحد سنگی در نظر می گیرد. در این پژوهش از نقشه های واحدهای سنگی و تراکم زهکشی و جداول امتیازدهی شده مربوط به مدل با توجه به شاخص های مختلف و بازدید میدانی استفاده و نقشه خطر فرسایش تهیه شد. نتایج حاصل از بررسی مدل فارگاس نشان داد که ۴۸/۰، ۱۵/۳۶، ۳۵/۱۵ و ۴۸ درصد از زیرحوضه به ترتیب در وضعیت خطر فرسایش کم، متوسط، شدید و بسیار شدید است. به عبارت دیگر ۳۵/۶۳ درصد زیرحوضه در وضعیت خطر فرسایش شدید و بسیار شدید است. یافته های حاصل از پژوهش حاضر بیانگر خطر فرسایش بالای زیرحوضه چهل گزی است که با توجه به موقعیت زیرحوضه در تامین آب سد قشلاق پیشنهاد می شود، ضمن بررسی سایر مدل های کمی و کیفی دیگر، متناسب با نتایج حاصل از آنان، به ارائه الگوهای ارزیابی و برنامه ریزی، اتخاذ تصمیمات مدیریتی، ترویج، آموزش و اجرای پروژه های سودمند در ارتباط با کاهش نرخ جابجایی و هدر رفت خاک در سطح حوضه پرداخته شود تا قدمی کوچک در راستای کاهش نرخ فرسایش و هدر رفت خاک باشد.

کلمات کلیدی:

فرسایش آبی، هدر رفت خاک، سد وحدت (قشلاق)، مدل Fargas

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1684300>

